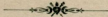

مكة أبو الضياء

١٦ رجب سنة

ذی القعدة ١٣١٣

جزء ٥٥ : عدد

اطفاله تاريخ نصل او قوديلور

انسانلری طایمق ایچون (ایش) ده گورمک لازمدر . خلق ایچنده سویلرلر
ایکن دیکلنه چک سوزلرنی گوستردلر . ایشلرینی کیزلرلر . لکن تاریخده هرکسک
افعالی پرده آلتندن جیقمشدر . اوراده آنلر فعلیات ایله محاکمه اولورلر .
آنلرک سوزلری بیلله کندولرینی تقدیر ایتمک یاردم ایدر . زیراً سویلدکلری .
ایشلدکلری مقایسه ایدیلرک نه اولدقلری ، نصل گورنمک استدلرله برلکده
گوریلور . آنلر نه قدر تبدیل شکل ایتمک استسلر او قدر رعنا آکلاشیلورلر .

اعتراف ایتملرکده بو تحصیلکده بر جوق تهلککلری ، محظورلری واردر . کشی
کندوسنی بر نقطه نظرده طوته رق اورادن ابنای جنسنی حقانیتله محاکمه ایتمک
مشکلدر . تاریخک بیوک قصورلرندن بریسی اودرکده ، انسانلری ایو جهتلرندن
زیاده ، کوتو طرفلرندن تصویر ایدر . گویا تاریخک فائده سی یالکز انقلابات
وحادثات عظیمیه منحصر ایمش گبی ، بر قوم ، بر اداره آسایش پرور آلتنده امن
وحضور ایله چوغالوب فیضمند اولدیغی مدتیجه تاریخ سکوت ایدر ! تا او قوم ،
کندو کندوسنه کفایت ایدمه یه رک هم جوارلرینک ایشلرینه قاریشور ، یا خود
آنلری کندو ایشلرینه قارشیدیررسه او زمان سویلگه باشلار . تا او قوم زواله
میل ایتمدکجه آتی عیوقه جیقارمز . بتون بزم تاریخلرمن بیتوره چکلری یردن
باشلار . بری برلرینی خراب ایدن قوملر اوزرینه بزم یک صحیح تاریخلرمن واردر .
لکن کندو حالارنده تکثر و ترقی ایدن قوملره دأر تاریخمز گورلما مشدر .
بو قوملر ، تاریخلرک کندولرینه دأر سویلجه چک بر سوز بوله مدقلری قدر بختیار
ووعاقلدرلر . صحیحاً بن گوربورمکه ، اک ایو یول آلان قوملر کندولرندن اک آز
بحث اولسانلردر . دیمککه ، بز فندان بشقه سنی ییلورز . ایونک عصری یوق

کجی در . شهرت بولاندر گویا یالکز کوتو عد ایدیلان قوملردر . ابولر اونودلش ،
قاله آلمانلردر . ایشته تاریخ دخی (بو مسلکی ایله) فلسفه کجی نوع بشره
افترا ایدر .

فضله اوله رق تاریخده تصویر اولنان وقوعاتک دخی صورت حدوثرلی وجهله
صحیحاً ترسیم اولمقدقلری درکاردر . آنلر مورخک قفاسنده تغیر شکل ایدرلر ،
مورخک منافعه کوره بر قابله افراغ اولنورلر و آنک افکار فاسده سنک رنگنه
بویانورلر . بر وقعه نصل وقوع بولش ایسه اوله جه گورمک ایچون اوقویان
کیمسه بی صحیحاً محل واقعه کیم قویه بیلور؟ جهالت ، یاخود طرفدارلق هپسینی
بوزار (۱) بر فقره تاریخیهی تغیر ایتمکسزین یالکز آکا متعلق احوال کیفیاتی
اطناب و ایجاز ایتمکله نه مخالف صورتلره قویق ممکندر ! بر ماده بی متنوع نقطه

ایتم گوردم که ، وقعه نک فاعلرندن طرف
غالبی موقیفندن طولایی برچوق شناعت
اسنادیله تلین ایلش . واقعا کندوسنه کلجه بی
قدر بیسک ایکی یوز بیلدن برو او وقعه بی
یازنلرک هپسی اوله ایتش ، مغلوبک فضائلی ،
غالبک ردائلی ذکر ایله گلش ایدی .
و فی الحقیقه غالب مدمن سیئات ، مغلوب مجبول
بالحسنات ایدی . حال بوکه بر وقعه نک فاعلی
اولان ایکی آدمدن برینک ابولکله ، دیکرینک
کوتولکله مجبول و یا مشهور بولمقلنی ذات
وقعه نک ماهیتی تبدیل ایدمه بیجگی کجی ابو
اولان ذاتک تدبیرسزلگیله فوت ایتدیگی
فرصت ، شخص لثیمک سیئاتی حقننده ایراد
ایدیلان ادله ایله تضمین ایدله میه جگنندن ،
کندوسنه بر مکتوب یازه رق ، محاکمنده
حقیقتی طرفدارانه فدا ایتش اولدیغنی ،
ورویاسننده شیطانی گوروبده چهره سنی ،
اونه دن برو ذهنته نقش اولش اولان اوصاف
وصور قیجه ایله نسبت قبول ایتیه جک صورتده

(۱) اصحاب مامرف و کالدن بذات بروقت
بر تاریخ یازوردی . بن اوکتانی باصه جق
اولدیغمدن یازدقجه مسوداتی بکا گوندریوردی .
بن دم قبل الطبع اوقویوب استفاده ایدوردم .
بو ذات ایله ذاتاً آره مزده کی معامله ، معلم ایله
متعلم آره سنده کی معامله نک عینی ایدی . بن
آندن دائماً اوگره نور ایدم . اوده بکا دائماً
اوگرتمکدن متلذذ اولوردی . بوجهتله بن
معلوماتی توسیع ایچون آره صرم آکا
اعتراض ایدردم . اوده بو اعتراضلری معقول
بولورسه قبول ایدره بولورسه اسبابی ایراد ایله
رد ایدردی . حاصلی بنی تمریش و مؤاخذه
آلشدیرمشدی . و بو تمریش و مؤاخذه ایسه
بکا مطالعه ایتدیگم شیلر اوزرینه محاکمه
ایتمگی اوگرتمشدی .

ینه برگون تاریخک مسوداتی اوقیوردم .
همیزک بیلدیگی بر وقعه مشهوره بی نقل ایتش
و کندوسنه بو وقعه نک حاصل ایتدیگی فکر
اوزرینه برده محاکمه بولنش ایدی . دقت

نظر لرہ قویک ، ینہ او مادہ اولدینی گوجله گوریلہ بیلور . حال بوک نظر ایدنک کوزندن بشقه تغیر ایدن بر شی یوقدر . بر واقعه صحیحہیی وقوعنک خلافتدہ گوستردک بگا سونلک شان حقیقت ایچون کافیدر ؟ قاچ دفعه لر زیاده ، یا نقصان اولان بر آقاچ ، صاغده ، یاخود صولده بولنان بر قیسا ، روزگارک قالدیردینی بر توزلی قاصرغه بر هنگامه کارزاده فیصل ویرمشدر . و آکا کیمسه دقت ایتماشدر . اما بو حال ، مورخک گویا هر یرده بالذات بولغش گی ، مظفریت ومغلویتک سببی کمال تأمین ایله سزه نقل ایتمسه مانع اولورمی ، آنجق سبب بگا مجهول اولنجه فعللر نه ایشمه یرار ؟ سبب صحیحی ییلدیگم بر واقعه دن بن نه درس استنباط ایدم بیلورم ؟ واقعا مورخ بگا بر سبب گوستردر . لکن آتی یالاندن دوزر . تدقیقات تاریخیه دینلرک بوقدر کورلتی ایدیلان شیده ظن وتخمین صنعتی درکه ، بر چوق یالانلرک آرسندن اک زیاده صحته مشابه اولانی سچمکدن عبارتدر .

سرد ایتدیگی مطالعاتک صواب محض اولدیفنه بو حکایه جکده دلالت ایدم بیلور . بر مورخ هر نه وقت حکایه ایشدیگی بر وقعه ماضیهیی بالذات ایچنده بولندیگی بر وقعه گی بازار وآنده هر درلو حسیات واهمالاتدن تجرید نفس ایدرک فوطوغرافک منظوراتی لوحه زجاجه نقش ایتمی گی عینیلہ ضبط ایلر وبأخصوص محاکمه ایدم جگم دیه ذات وقعهیی اسدیگی گی اگوب بوکک صنعتندن واز کچهرک آنک محاکمه سی اوقویانلرک فکریسه ترک ایلر ایسه ، بحق وظیفه سی ایفا ایش بر ناموسلی آدم عد اولنور . بو شرطلرہ رعایت ایتمیان مورخلرہ ایسه استقباده گله جکاری آلداتحق ایچون یازو یازمش نظریله باقیلور . وین شبهه اتمک هر مورخ - معنای صحیحیله - تاریخ دگل ، کندنی ظنون وتخیلاتی بازار .

للطابع ابوالضیا

لطیف بولجه اظهار حیرت ایدن آدمه ، سبب حیرتی نفرس ایدن شیطانک « نه قدر تعجب ایتمسه کبری وار . گوربورسک یا بنم او صورتلرله وجهاً من الوجوه مناسبم یوقدر ، فقط - چه چاره قلم درکف دشمن است » دیدیگی تخطیرایله وقعهیی - وولفاعلی شیطاندن مدسس اولسون - اولدینی گی ، یازوب محاکمه سی اوقویانلرک حوصله ادراکنه ترک ایتمک اولی بولندیگی اخطار ایتمشدم .

بگا شو جوانی وردی :

« - - - دنیا برآرمه گلسه بن او خاندانه اولان محبتک الجآتندن بشقه برشی یابم »

یک اعلا اما ، مورخلک بشقه ، الجای محبت ویا سائقه نفرته یازو یازمق بتون بتون بشقه !...

ایشته روصونک تاریخ و مورخ حقنده

سز هیچ (قلو یاز ۲) یاخود (قاصندر ۳) یا بونلرک نوغندن سائر کتابلر اوقومدیگر می ؟ مؤلف بر وقعه معلومه بی انتخاب ایدر . صکره آتی کندو مقصدینه اوبدیره رق واصل و جودی اولیان اشخاص و تحیلی اوصاف ایله ، و الحاصل کندو اختراعی اولان تفصیلات ایله زینتلندیره رک اوقوندینی وقت خوشه گتمک ایچون یالان یالان اوستنه ییغار . بن بو مصالیر ایله سزک تاریخلرک کما یئنده چوق فرق گورم . شوقدر وارکه مصالچی کندی خیالنه کندی ده زیاده صحت ویرر ، و مورخ سائرک خیالنه محکوم اولور . استنورسه بن بوکا شونیده علاوه ایدرم که ، برنجی ، یعنی مصالچی ابو کو تو آدابہ دائر برشی مراد ایدر ؛ دیگر ایسه آتی هیچ قید ایتمز .

بکا دینه جک که ، تاریخک صدقندن زیاده ملتزم اولان اخلاق و اوصافک حقیقتی در . مادام که قلب انسانی لایقيله تصویر اولنه ، وقوعاتک صادقانه نقل اولنوب اولناملری اوقدر مهم دگلدر . زیرا فصل اولسه ایکی بیث ییل اول

و قیصرله انطوان گبی اوقتاویدہ دام حسنہ گرفتار ایتگه چالشدی ایسه ده ، اوقتاوک مکاتی اوله بر آشفته هزار آشنایه مغلوب اوله جق مرتبه لردن بالاتر اولدیغندن ، امیدینه ظفر بوله مہ جفی آگلایغہ بر انگرک بیلانہ قولی صوقدیره رق تلف نفس ایلدی . بونک احوالنه دائر یازیلان کتابلرک اکثری مصال مقوله سی اولدیغندن روصو آتی آگلایغہ استر .

(۳) قاصندر . ما که دونیا حکمداری (آتی یاز) ک اوغلی در . قبل المیلاد ۲۵ ده تولد و ۲۱۹ ده پدرینه خلف اولدی . اسکندر کبیرک والدہ سنی و اوغلی قتل و همشیره سنی تزوج ایلدی . قبل المیلاد ۲۹۸ ده الی آتی یاشنده وفات ایشدر . بوکا دائر یازیلان کتابلر دخی اکثریت اوزره حلیه حقیقتدن عاریدر . للطابع

(۲) بواسطه انانندن اوج ملکه کلشدر . بریسی اسکندر کبیرک همشیره سی ، دیگرى سوریه ملکه سیدر . اوچینسی که بوراده مراد اولناتی ده اودر مصر ملکه سیدر . حسن جالی و سوه افغانی ایله شهره جهان ایدی . میلاددن ۵۷ سنه اول قرنداشی بطلیوسله ازدواج و مشترکا مصرده حکومت ایلدی . بولیوس چہزار (یعنی قیصر روم) مصره عزیمتندہ حسنہ مفتون و ملقه ، برادرینک یرینه مستقلا مصره حکمدار نصب ایلدی . قیصرک اعدامنندن صکره مصره گلان (انطوان) دخی دلدادہ حسن و آتی اوله رق زوجہ سنی تطلیق ایله آتی آلدی . بونک اوزربنه مطلقه سنک برادری اوقتاو انطوان اوزربنه عسکر چکدرک مغلوب ایشدیگی صرده انطوان انصار ایلدی . انشای حربده قلو یازره دخی حاضر بولمغله یقانی اله ویرمدن برسینہ به پنه رک فرار ایتدی .

وقوعه گلمش شيلر، بزم نه ايشمزه پرايه جقار ؟ اوت ! بو مطالعه طوغريدر . اكر تصويرات طبيعته موافق يابلس ايسه ، لكن بو تصويراتدن چو غنك شكل - اصليسى يالگىز مؤرخك خيالنده ايسه اجتاب اولنان محظوره دوشلمش ويا زانلرك حكملى ، ازاله سى قصد اولنان مملك حكمى ريئه قونلش اولمى ؛ اكر بزم شاگردمك خارجه وجودى اوليان تخيلى رسملردن بشقه شى گورمامسى لازم ايسه ، آنلر سارك اليله رسم اولنلش اولمقدن ايسه ، بزم المله يابلس اولملىن ده ترجيح ايدرم . هيچ اولمزه بارى بولر ، آگا زياده موافقدرلر .

بر دلى قانلى ايچون مورخلرك اڭ فنالرى محاكمه ايدنلدر . فعليات ! فعليات ! شاگرد كندوسى محاكمه ايتسون . انسانلرى بويله لكه اوگرنور . اكر مورخك محاكمه سى متصل آگا دلالت ايدرسه بر آخريشك گوزيله گوزر ديمكدر . نه وقت بوگوز آنده اولمزه آرتق برشى گورمز .

بن تاريخ جديدى بر طرفه براقيرم . زيرا آنده قيافت اولمقدن و بزم انسانلرمزك هر برى ديگرينه بگزدكلرنن ماعدا ، مورخلر مجرد كسب تعين داعيه سنده اولدقلرنن پك مزين صورتلر تصويرنن بشقه برشى دوشمزلر . و اكر بيا هيچ برشى گوسترمزلر . اكر بيا اسكيلر چو قلق تصويرات اليله اوغراشمزلر . و محاكمه لرنده درايست ابرازندن زياده سلامت عقل گوسترلر . و آنلرك يئننده دخى ايديله جك بر بيوك انتخاب واردر . اول امرده زياده آغر و بصيرتكارانه اولانلرينه سگرتيموب بلكه پك ساده اولانلرينى انتخاب ايتمليدر . بن نه (پوليب ۴) نه (سالوست ۵) ي بر كنچ شاگردك الله ويرمك استرم . (ناسيت ۶) ايسه اختيارلرك خرجى بر

ومحيسى اولقله خيلى ياره قزاندى . اواخر عمرنده تاليفات اليله مشغول اولورق برخيلى آثار مرغوبه ترك ايلدى . بو آدمك يادىنى ايشلرله يازديغى شيلر مقايسه ايديله جك اولورسه صاحب فعل اليله صاحب فكرك آبرى آبرى آدم اولديغنه حكم اولنور . لطايع (۶) ناسيت رومانك مشهور مورخلرندنر . عصرنده بلاغتله مشهور اولورق مؤلفات كثيره

(۴) پوليب Polybe قبل الميلاذ ۲۰۴ ده (مه غالوبولى) ده طوغمش بر مورخ يونانيديركه عصرينك تاريخ عمومى سنى يازمشدور . وفاقى قبل الميلاذ ۱۴۲ ده در .

(۵) سالوست رومالى بر مورخدر . ميلاذدن ۸۶ سنه مقدم طوغدى . اوائل شبابنده ناسزا افعالده وسن و قوفنده لايق . تقبيح اعمالده بولندي . قيصرك جاسوس

کتابد. کنجلر آنی آکلامق ایچون یا بلماشدر. درینلگنی اولچمکه قالمشمن
اؤل قلب بشرک شیوه لرینی افعال انسانیه دن کورمکی اوکرنلیدر. قواعدده
اوقومزدن اؤل، افعاله ایوجه اوقومنی ییلیدر. قواعد اوزره فلسفه یالکیز
تجربیه مناسبدر. شباب هیچ بر شیئی تعیم ایتملی، و آنک جمله تحصیلاتی قواعد
خصوصیه اوزره اولمیدر.

(توسیدید ۷) پنجه مورخلرک غنوه صحیحیدر. افعالی محاکمه ایتمدن ذکر
ایدر. لکن بزه محاکمه ایتمدرمکه مخصوص اولان احوال و کیفیاتدن هیچ برینی
ذکر ایتمامزک ایتمز. هر نقل ایتمکی شیئی اوقویانک کوزینک اوکته قویار.
و وقوعات ایله اوقویانک آرمسند کندوسی حائل اولمقدن بشقه کندوسنی کیزلر.
آرتق آنی اوقویان اوقیورم ظن ایتمز، کوریورم ظن ایدر. لکن یازق که دائماً
محاربه سویلر. و نقلیاتند محارباتدن بشقه فائده بخش اوله جق بیانی هیچ بر شی
بولمیز. «اون بیك عسکرک رجعتی» (۸) «قیصرک حواشیسی» (۹) دخی
بو عقل و حکمت و بو تصور اوزره یا بلشلردر. صاف (هرودوت ۱۰) تصورسز،
قاعدسز اولدینی حالده صوکی آقار. و ساده و خوشه گیده جک و ممسنیله جک
تفصیلات ایله مالامال اولدینی جهتلله بلکه مورخلرک اک اعلاسی اولوردی. لکن
اکثریا بو تفصیلات چو حقیقه ساده لک درجه سنه قدر وارر. و شبابه مدار تربیه
اوله جغه آنک دماغنی بوزار. آنی اوقومق ایچون هنوز صاحب تمیز اولمق

وقات ایتمدی. اون آلتی سنه سقراطک
خدمتند بولنش، بر جوق محاربانده اثبات
شجاعت و مهارت ایتمشدر. برخیلی آثار ی
واردر.

(۹) قیصرک کندی محاربه لرینده دائر
کندوسنک یازدینی برکتابد.

(۱۰) هرودوت شیخ المورخین و ابوالتاریخ
عنوانیله مشهور اولان مورخ یونانیدر.
قبل المیلاد ۴۸۴ دن ۴۰۶ یه قدر معمر
اولمشدر. للطابع

صاحبی در. ولادت قبل المیلاد ۴۵۰ دهر.
آثارینک چوغی ضایع اوله رق قالانلری ده
غایت مرغوبدر.

(۷) توسیدید. یونانستانک مشاهیر
مورخینندن در. قبل المیلاد ۴۷۱ دن ۴۰۲ یه
قدر یاشامشدر. یازدینی تاریخده هرودوته
تقلید ایدر.

(۸) بو کتاب یونان جغرافیلرندن و فلاتونک
شرکاسندن مشهور اکرمه نوفونک در. اون بیك
عسکره سردار اوله رق رجعت ایتمده کندوسیدر.
میلاددن ۴۴۰ سنه اؤل تولد ۳۵۰ سنه اؤل

لازمدر . (تيت ليو ۱۱) ايچون شمدي برشي ديم . آنكده صره سي گلور ؛ چونكه او سياسته متعاقد . علم بيان معليدر . و بو ياشه مناسب اوليان هرشي آنده موجوددر .

على العموم تاريخ قصورليدر . زيرا يالكز محسوس و معين و اساسي و امگنه و ازمان ايله تعييني ممكن اولان شيلري ثبت دفتر ايدر . و لكن بو وقوعاتك آغز آغز و مترقيانه اولان اسبابي كه ، بوضورتله تعين ايده من ؛ آنر دائما مجهول قالور . اكرتيا قزائيلان ، يا خود غائب ايديلان بر محاربه ده بر شورش سببي بولور كه ده محاربه نك و قوعندن اول دفعي ناقابل صورته موجود ايدى . محاربه هنوز اسباب معنويه ايله تقرر ايتمش اولان وقوعاتي ظهوره كتورر و مؤرخلر ايسه بو اسبابي نادر اگوره بيلورلر .

افكار فلسفه بو عصرده كي ارباب قلدن خيليسنك دقتي بوجهته تحويل ايتدى . لكن آنلرك مؤلفاتنده حقيقتك مستفيد اوله جغنده بن شبهه ايدرم . صاحب مذهب اولقى جنوني بولرى استيلا ايتديگندن هيچ بريسي اشياي اولديغي كي كورمگي آرامز ؛ بلكه كندى اصول و مذهبه اويدني كي آراز .

بومطالعاته شونیده علاوه ايدك كه ، تاريخ انسانلردن زياده افعالي كوسترر . زيرا تاريخ انسانلري بعض منتخب وقتلرده تلبس ايتكلرى كسوه ايله يقار . و يالكز كورنك ايچون كندوسنه چكي دوزن و برمش بر معلوم كيمسي كوسترر . آنك خانه سنده ، او طه سنده ، اهل و عيالي و احبابي آرسنده آرقه سي صره طولاشمز . آني فقط عرض ايده جكي وقت تصوير ايدر . آنك تصوير ايتديكي ايسه ، او كيمسه نك ذاتي دكل بلكه لباسيدر .

قلب انساني تدرس ايچون بن سير مخصوصه او قومنى ده تر جيع ايدرم . زيرا آنلرده انسان نه قدر گيزلنيم ديسه نافله در . مورخ آنك آردى صره هر يره تعقيب ايدر . بر آن آني خالي براقز . و كنديني تماشا ايدنك نظر دقتدن

(۱۱) تيت ليو Tite-live لاتين مورخلرنددر . ميلاددن ۵۹ سنه اول طومش ۱۹ سنه اول وفات ايتشددر .

خلاص ایچون آگا صیغنه جق برکوشه براقز. وَنه وقت ایوجه صاقلاندم صانورسه اوتکی آتی دها ایو طانور . (مونتهن) دیرکه : « سیر یازانلر وقوعاتدن زیاده مشورتلر ایله وَخارجده واقع اولاندن زیاده داخلدن ظهور ایدن ایله مشغول اولدقلرندن ، بگا گوره دها مناسبتایدلرلر . ایسته بوندن طولاییدرکه پلو تارخ ، ازهر جهت بنم آرادیفم آدمدر » (۱۲)

واقعا جمعیت اوزره بولنان انسانلرک و قوملرک عقلی ایله ، منفرد بر آدمک سیرتنده جوق فرق واردر . آنلر حال جمعیتده دخی تحقیق اولمخدجه قلب انسانی حقیقده کی معلومات ناقص اولور . لکن مسلدرکه انسانلری محاکمه و تمیز ایچون منفرد آتدرسدن باشلامق اقتضا ایدر . و برکچمسه که هر شخصک علی الانفراد میلانلرینی لایققله طانور ، آنلرک هیئت قوم ایچینده مرتب اولان جمله آثارنی ده ایلرودن گوره بیلور .

ذکر ایتدیگم سبیلردن طولایی بوراده متقدمینه مراجعت لازمدر . فضله اوله رق متأخرینک شیوه سنده انسانلرک ذاتلرینه و سیرتلرینه متعلق اوافق تفک تفصیلات صحیحه اولماقله بونلر انسانلری افعال ظاهره لرنده زینتلنلر دکلری کبی احوال مخصوصه لرنده دخی تزیین ایدرلر . ادبی گورنمک افعالی ملترم اولدیغندن زیاده محرراتده اهم اولمقله بوداعیه افعالک خلقه قارشو یابلسنه مساعده ایدر . فقط آنلرک خلقه قارشو سولنمسنه مساعده ایتمز . و انسانلری طایمق ایسه دائما آنلری گوسترمک ایله اوله جغندن ، آرتق بزده انسانلرده تیاترولرده طانیله مدقلری کبی کتابلر مزدهده طانیله مزلر . سیر حکمداران یوزکره یاپیلور ، ینه یاپیلور . لکن (سوئتون) مالک اوله من (۱۳)

۱۵۹۲ به قدر معمر اولمشدر . آثار برکریده صاحبی در .

(۱۳) سوئتون روما سیر نویسسانندن بر مشهور ذاتدر . میلاددن ۷۰ سنه اول دنیا به گلدی . مؤلفات کثیره صاحبی ایسه ده اکثری ضایع اولمش و فقط (له) دوزسه زار (یعنی) قیصره (اتی عشر) عنوانی کتسانی

(۱۲) بلو تارفک (سیر نامداران) اسمنده کی کتانی حقیقه نظیری دشوار براثر بی معادلدر . عموم اروپا لسانلرینه ترجمه ایدلمش اولدیغی حالده یازق که بر صاحب همت چیقوبده لسانزه نقل ایتلمشدر .
مونتن Montaigne فرانز مشاهیر اخلاقیونندن بر فیلسوفدر . ۱۵۳۳ دن

بزم گيريشمگه جسارت ايدمهديگمز تفصيلات خصوصنده پلو تاريخ غايت ماهردر . كوچك شيلرده بيوك آدملىر اويله تصوير ايدركه تقليدى قابل دكلدر . اوفقره لرى انتخابده اويله استاددر كه يالگز بر تبسم بر وضع و حركت ، بيان ايتديكي كيمسه نك شيم واوصافنى كوسترمكه كافيدر . (آنيال ۱۴) بر خوش سوز ايله قورقش اولان عسكرينه قوت قلب ويرهرك ايتاليانك كندينه ايقاع ايتديكي محاربه يه آنلى كولهرك سوق ايدر . (آجسلاس ۱۵) بر دگنگه آت گي يينهرك حكممدار عظيمه مظفر اولان ذاته بگيا محبت ايتديرر . قيصر ، بر كوچك كويدن بچديكي انشاده دوستلرى لقردى ايدركن (بوميه ۱۶) يه مساوى اولمقدن غيرى شى استقم ، ديهرك خبرى اولمقسز ين نصل حيله كار اولديغنى ميدانه قويار . اسكندر علاجى ايجر و برسوز سويلز ، عمرينكده الك گوزل زمانى بودر (۱۷)

ينه كندىنى محافظه ايلدى . اواشناده روما . ليلردن بر فرقه نك قرطجه اوزرينه هجوم ايتدكاريني اسخبار املكه مملكتنى تخليس ايجون عودنه مسارعت وشمديكي تونس بلدهسى جوارنده محاربه يه مبادرت ايلدى . فقط مغلوب و بوسيله نفيه محكوم اولديغندن ، ازنيق حكممدارينه التجا ايتدى . ازنيق حكممدارى كندوسنى اعداسنه تسليم ايتمكي تعهد ايلديگنى اسخبار ايتدى اوزرينه قبل .

الميلاد ۱۸۳ ده نفسى تبسم ايتدى . (۱۵) آجسلاس . يونانستانده واقع اسپارته مملكتى حكممدارى ايدى . قبل الميلاد ۴۰۰ ده حكممدار اولدى . بش سنه صكره ايرانلورله اعلان حرب ايدرك آناطوليده خيلى برلى تسخير ايتدى . كندوسى عبوس . الوجه و اعرج ايديسده جسارت و علو مهمته عصرينك فريدى ايدى . للاطابع

(۱۶) بوميه روما مشاهير رجالنددر . ميلاددن ۱۷ سنه اول ديباه كلشدر . اواكئنده قيصرله متفق ايكن بالاخره بوزيشه رق محاربه ايتديلر . عاقبت بوميه مغلوب اولقله مصره

اليوم رحله زيب استفاده انام اولان آثار مرغوبه دن بولغشدر . آنده ذكر ايتديكي اون ايكي قيصر ك محاكمه احوال واوصافنده قولانديغى الفاظ لاياليانه و تعبيرات محفانه اعتباريله ممتنع التظهير آثاردن معدوددر .

(۱۴) آنيال ، آفرقاده واقع قديم قرطجه جنراللرنددر . قبل الميلا ۴۴۷ ده تولد ايتشدر . رومايلره زياده خصوصتى اولقله كندوسى اسپانياده سردار انتخاب اولغنى اوزرينه رومايلرله منعقد اولان صلحى بوزهرق ۱۰۰ بيك عسكرله فرانسه دن و آلب طاغلرندن آشوب ايتاليابه بوريدى . بو طاغلردن ايلرو كيدلكده محافظه مطالعهسى امرى عسكرينه دن بعضلرينك ذهنته كيرمكه عسكرى ايجنده قيل وقال باشلديغندن اوراده بر خطبه بليغه ايراد ايلدى . آندن صكره عسكر قوت قلب حاصل ايدرك بالافتاق عزيمته قرار وريدلر . ايتاليابه ورودند رومايلورله بر ايكي دفعه غلبه ايلديسه ده آفرقادن كندو . سنه عسكر و آلقه وامداد كلديگندن اردوسى ضعفه دوشدى . و ايكي دفعه بوزلدى ايسه ده

(آرستیدس) استمی بردکژ بوجکی قابوغنه یازوب مخلصنی تصدیق ایدر . (۱۸)
 ۱ فیلوپمن ۱۹] جهسی دوشه رك اوصاحبنك اوطوتنی یاراز . ایشسته صحیحاً صنعت
 تصویر بودر . قیافت بیوک مسائله و سیرت بیوک افعالده کندولرینی کوسترمزلر .
 خصائل طبیعیه اوفاق تفك شیرلده ظاهر اولورلر . خلقه قارشو یاییلان شیرل یا
 پك عادی . یا پك حاضر لئمش شیرلدر . و متاخرینك حسن ادباری بزم مؤلفلری
 یالکژ بو ایکنجی صورتده موقوف طوتار .

اون یدنجی عصرک بیوک آدملرندن برسی بلا معارضه (تورن ۲۰) در .
 آتی طانیده جق و سودیره جک تفصیلات و جزویات ایله آنك سیرنی یازمغه جسارت
 ایدنلر بولندی . لکن آتی دها زیاده طانیده جق و سودیره جک نه قدر تفصیلاتدن
 صرف نظر ایتمهک مجبور اولدیلر . بن آنلردن یالکژ برنی ذکر ایدمجهگم که ،

مکتوب معهودیده فیلیپوسه اعطا ایلدی . طیب
 مندرچا شدن فوق الغایه متأثر اولقله برابر اصلا رنك
 تائو کوسترمیه رك و تأمینانه دخی لزوم کورمیه رك
 یالکژ « یورغانسکزی چکوب ظهور ایدمجهگ تزه عمل
 انجلیسکز » دئش و مکتوبی مشار الیهك یاتنه براقه رق
 چادردن چیقمشدر .

مکتوبدهکی خبر مدعش آن واحده اردو
 ایچنده شایع اولدیغی کبی خسته دخی علاج ایله
 علنك یدکیرینی نیجه تغلبه المقی اوزره باشلاقلری
 مبارزه دن طولانی بر بحران عظیمه مبتلا اولورق
 کندوسدن یکمش و باران بلاکبی تر دوکمه و هتعدن
 زیاده موت علاماتی کوسترمکه باشلامش اولدیغندن
 اعراضه بولنلارک عمومی طبیبک اهاتنه حکم ایدرک
 کندوسندن انتقامه قالمشش ایدی . نهایت مباشرت
 ایشکاری صواشده علت دارویه مغلوب اولغله یواش
 یواش اسکندرک طورنده علامت صحت رونما اولغله
 باشلامش و براز مکره تمامیه اعاده عافیت ایدرک
 یاتاغندن قالمشدر .

اسکندرک وقایع حیاتیه سندن اولان شو فقره
 ایچنده شایان اعتبار بر ماده وارسه اوده دوستلغه
 اولان اعبادی و دوست اولقی اوزره قبول ایشدیکی
 برآمدن اولیه بر فعل ملعونانك صدوریه اخیال
 و برمیشدی . یوقسه جان جوهرلکی و یا جسارت
 قلبیه ابرازی کبی بر طور حقیقانه تکادر . لطایح .

(۱۸) بو فقره نك اصلی شودرکه : آتینه ده
 مرعی الاجرا اولان بر قانون حکمتیه خلق میباند
 خارق العاده طلاق و یا ثروت و یا خود جسارت و شجاعت
 حاصلی فوق الغایه درایت ایله تمیز ایدن ذواتک توسیع
 مکننت و تکثیر طرفگیران ایله نهایت زمام اارده یی
 تغلبه نکورمکه کسب لیاقت ایلسی منع ایتمک اوزره

فرار ایلدی . فقط مصر حکمداری بطلیوس
 قرهیه چیقمسته مساعده ایتمه رك قبل المیلاد
 ۴۸ ده سفینه ایچنده تلف ایشدیردی .

(۱۷) اسکندر ، ایران سفری ایشاند (سندوس)
 نهرینك میاه منجمده سنده ترلی اولدیغی حالده استعمال
 انجمله شدتلی بر حمایه طوطلشدی . فهران بو وجهله
 میت متربک حالنده بولندیغی صره ده (دارا) دخی
 عساکر کایه ایله پیش عزمننه طوغری ایلرولمکده
 ایدی . مشار الیهك هرته علاج و تدبیر ایله اولورسه
 اولسون بر آن اول اعاده عافیتی ازم عتد ایدن
 جنرالاری اردو اطیاسنی بر مشورت طبیعیه دعوت
 ایلدیکاری حالده ترتیب اولنه جق دروی سریع التاثر
 اوزریشه اختلاف آرا حاصل اولمش ایدی . فقط
 ایچلرنده عهد صیابوتندن برو اسکندرک محب صادق
 و مصاحب خاصی اولان (آقاراین) لی فیلیپوس
 اسمندهکی طیبیه ، الغایه سائره نك اعتراض و مخالفتنه
 اهمیت ویرمیه رك بر دوی برؤ الساعه اعطاسنی
 درعهده ایله ترتیبیه بالذات مباشرت ایشش ایدی .
 تمام بو صره ده ایدی که (پارمینیون) نامندهکی
 جنرال سندن اسکندرک وارد اولان بر مکتوبده طیبیه
 فیلیپوسک دارا طرفسندن بر چوق آقچه ایله انجم
 ایدلیدی و بناء علیه بو طبییک شرتدن احتیاط اوزره
 بواغقلی اخبار افشش ایدی .

اسکندر مکتوبک مانده مطلع اولدیغی و هنوز
 النده طوطیغی بر دقیقهده طیبیه دخی علاج قدحیله
 چادردن اچرو کیره رك اسکندرک : « بوی مرارتندن
 اورکیره رك دفعه ایتمک » دیمه سیله مشار الیه
 بلا تردد بر طور اعظمشان ایله بر الله قدسی آله رق
 ابرکلسمین ایتمکه باشلا دیغی کبی دیگر الندهکی

ایوچہ محمندن خبر آلم . وِلو تارخ اولسه البتہ آنی اونمزدی . لکن رامسہ
(۲۱) بیلسہ بیله یازمزدی :

بر یاز کونی هوا غایت صحیاق اولقله (تورن) بر قیصہ بیاض کوملک کیوب
باشندہ گجملک تاقیسی ایلہ بر کوچک اوطہنک ہجرہ سندن بانچہیہ باقارکن اوشا -
قلرندن بریسی اوطہیہ گیر ، وِلباسدن آلدانہرق آنی (ژورژ) نامندہ کی آشجی
جراغی ظن ایدر . اوشاق ژورژ ایلہ تکلیفسزجہ شقالشمغہ الشقین اولدیغندن ،
اصول اصول آرقہ سندن کلور وِچینک اوستنہ وار قوتیلہ بر شمار عشق ایدر .
(تورن) طوقادک آحسیلہ باشی چویروب باقسیلہ اوشاق خطاسنی آکلایوب
آیاقلرینہ قاپانور « امان افندم عفو ایدک ، بن سزی ژورژ ظن ایتدم ! » دیر . تورن
چنی قاشی ہرق ، « آجوجم ! فرض ایدم کہ ژورژ اولیدی . بوقدر خسینلی
اورمق لازم کلور میدی ، » دیر .

(۱۹) فیلومن یونان قدیم جنرالرندندر .
قبل المیلاد ۲۵۲ دە طونمشدیر . محارباندہ
اثبات مہارت وشجاعتلہ احراز شرف وشہرت
ایلدی . مؤخرآ آرقادی محافظہ سہنہ مأمور
اولہرق ، فقط دشمنک عساکر کلیہ سہنہ
مغلوب اولدیغی صرہدہ آتدن دوشہرک
اسیر اولدی . وِمیلا ددن ۱۸۳ سہنہ اول
محبسہ مستوما وفات ایلدی .

(۲۰) فرانسہ مارشالرندندر . میلادک
۱۶۱۱ سہنہ سندہ طونمشدیر . ۱۶۷۵ دە
بر محاربہدہ قورشون اصابتلہ وفات ایلدی .
قون عسکریدہ عصرینک فریدی اولدیغی کبی
اخلاق فاضلہ وانسانیتدہ دخی بیہمتا ایدی .

(۲۱) رامسہ ، اسقوجا ایدر . وفاتی
۱۶۸۶ دەدر . مارشال تورنک کخندای
اموری ایدی . اصحاب درایت وقیدن ہر ذات
اولقلہ وقتندن صگرہ تورنک ترجمہ حالی
تحریر ونشر ایلشدیر . للطایع

اون سہنہ مدخلہ آتینسہن طردی لازم کلوردی .
(اوسترا سیرم) دینلان یو قانون احکامیہ شہردن
تغریب اولنہجق ذلک لزوم تبعیدی حقندہ اعالیدن
لا اقل اون بیک کشینک رای وِرمسی مقتضی ایدی کہ ،
اعالی رایلرخی ، ہال مومی طلا ایدیش اولان صدق
قبوقلری اوزریشہ یازارلر ایدی . حق ، اوسترا سیرم
لفظی دخی صدق معناسنہ دلالت ایدن [اوسترافون]
کلسندن ترکیب ایلشدیر . بناء علیہ آریستیدسک دخی
مجبور اولدیغی فرط استقامت وعلو افکار وعدالت
سببیلہ احراز ایشدیک نفوذ وحیثیتدن طولای عاقبت
یو جزا ایلہ عنکومحق لازم کلکلہ بر قاعدہ ، آرای -
اعالی بہ مراجعت ایدیش ، قبرر صدقپارہ کوندریلہرک
ہرکسندن رای طلب اولغش ایدی . آتینہجوارتدہ
کویلیلر دن یازو یارمق بیلیان بری ، بالتصادف ازجواردن
مرور ایشکدہ ایران وقطہ شخصی وِسیاسی کندوسنہ
مجهول یولسان آریستیدسہ مراجعتلہ ہمشہری !
آریستیدسک نفی رایتدہم شوصدقہ یازو وربرمیسک
قولیلہ صدق قبوقنی اورادر . آریستیدس کویلینک
رایخی تعریبر ایلہ امضاسی وضع ایشکدن صگرہ حریفدن
« یو آدمک کندوسنہ ہفتالق اغش وحقندہ بولہ بررای
ورہ بیلک اچسون کرک شخصہ کرک ہومہ نہ درلو
مضرتدہ بولغش اولدیغی سؤل ایدر . کویلی سادہ دلانہ
بر طور ایلہ : « خیر ! نہ شخصہ ندہ خلاقہ مضرت
ایشدیر . آتجی کندوسنک شہرت عدالتی ایشکدن
اوساندہمہ یو رایی وربرورم » دیشدیر .

ایشته آفقیلر سز بونی سوبلکه جسارت ایده مزسکیز . الی الابد طبیعتدن محروم قالک ، یورکسز اولک ، دمیردن اولان یورگکیزی « حسن تعبیر » دیدیگکیز شیء محقره باتیروب سردلشدیرک ! « حسن تعبیر » دردیله کندکیزی محقر ایدک . لکن ای صافدل دلی قالی ! سنکه بونی اوقورسک و آنک بو خصوصده ابراز ایلدیکی علو جناب و همثک لطافتی برنجی حرکتنده دخی رقتله حس ایدرک ، بو بیوک آدمک حسب ونسی اوزرینه اولان کوچکلکلیرخیه ده اوقو ! دوشون که ینه بو (تورن) درکه یگنی کندینه تقدیم ایدردی . و بو چوجق حکمدارانہ منسوب بر خاندانک رئیس اولدیغنی گوسترمک استردی . بو ایکی تضادی یان یانه کتور ، طبیعتہ محبت ایت ، افکار فاسدهنی حقیر صای . انسانی طانی .

بو وجهله اداره اولنان مطالعة تاریخیه ناک برکنج کیمسه ذهننده نه اثرلر حاصل ایده جگنی آکلایه جق پک آز آدم بولنور . چوجق یاشمزدن برو کتابلرله بزم قفامز شیدیدیکندن و باخصوص دوشمدهن اوقومغه آلشدیغیزدن اوقودقلرمز بزه تأثیر ایتمز . آنلرک افعالی بزه طبیعی کبی گورینور . و بو سببله سائرلریخیه ده کندومزدن قیاس ایدرز . لکن بنم قاعده لرم اوزره تربیه اولغش برکنج کیمسه فرض اولنسون که ، آکا اون سکیز سنه صرف اولنان مساعی ، آنده کی عقل سلیمی و قلب مستقیمی محافظه یه مقصور ایدی . تخیل ایدلسون که ، اوکنج ، برده قالقوبده ایلک دفعه لعبتگاه عالمه نظرانداز اولدقده و بلکه تیاترونک ایچنده بولنورق اویونجیلرک البسه لری آلوب براقدقلری و قبا سوسلریله سیرجیلرک نظرلریخیه اغفال ایدن ایپلری و مقره لری سیر ایتدکه . برنجی تعجبک عقبنده آکا بر حجاب کلور و بی نوعندن سفر عارض اولور . و نوع بشرک بویله کندولریخیه ینه کندولری اغفال ایتدیگنی و بویله چوجق اویونجقلریله کندولریخیه مسخره یه چویردکلریخیه گوره رک دلتک اولور .

شبهه یوقدرکه شاگردده کی استعداد طبیعی ایله برابر معلم اولان کیمسه عاقلانه طاورانه رق آنک اوقویه جنی شیلری انتخاب ایتدیگی و شاگردیده آنلردن استنباط ایده جکی مطالعات یولنه سوق ایلدیگی صورتده بو ادمان ، آکا بر حکمت عملیه

درسی اولورکه بزم مکتبازمزمده گنجلارک زهنلرینی قارمه قاریشق ایدن نظریات واهییدن دها ابو آکلاشیلور .

(پیروس ۲۲) ک وجوده کلمه جهک تصوراتنه بعدالموافق (شنایاس) آکلا سورارکه : « مادامکه جهانک فتح و تسخیری بو قدر بالاره اوغرامقسنزین شمیدین اله کچمک قابل دگلدر ؛ فتح ایتمش اولسه نه فائده صحیحه سی اوله جقدر . » بزبونی سویلنور کچر بر سوز گوریرز . لکن بنم شاگرد مفروضم آنده غایت عاقلانه بر ملاحظه گوریرکه اوته کندن اول . بلکه او ملاحظه کندوسنکده خاطرینه کله جکدی . و بوملاحظه آنک ذهندن بر دها چیقمز . زیرا او ملاحظه آنک ذهنده یرلشمکه مانع اوله جق بر اعتقاد باطل بوله مز . آندن صکره بو سرسمک ترجمه حالی اوقورکن کوررکه آنک بونجه تداییر عظیمه سی کیدوبده کندینی بر عورتک تلف ایتسنه منجر اولشدر . اوزمان بو قهرمانلق کبی ظن اولنان شیئه تحسین و تعجب ایتمکدن بشقه بویله بر بیوک جنرالک گوردیگی ایشلرک نتیجه سنده و بوقدر بیوک بر پولتیقه شناسک چویردیگی فرلداقلری خلاصه سنده یاشنک بلاسی اولان معهود کرمیدی آرامغه گتمش و عمرنی و تداییرنی بویله بر موت ایله تمام ایتمش اولدیغندن غیری بر شی گورمز .

بن مثال اوله رق حرص اقبالی اتخاذ ایتدم . لکن تاریخی عرفان نفس و امواتدن اخذ و اعتبار ایله کندینی عاقل ایتمک مقصدیله درس ایدن کیمسه ایچون نفسانیات انسانیه نلک جمله سی بو مثللو درس گوستره بیلور .

ژان ژاق روسو

(۲۲) پیروس : ته پیر حکمداری ایدی . قبل المیلاد ۲۹۲ ده فتح ایتدیگی بر شهردن مهوری ائنده باشنه اصابت ایدن بر کرمیدک تاثیریه وفات ایتشدر . شنایاس ، آنک حله المکی ایدی .

